

Universal Declaration of Human Rights - Gagauz

© 1996 – 2009 The Office of the High Commissioner for Human Rights

This HTML version prepared by the *UDHR in Unicode* project, <http://www.unicode.org/udhr>.

Insan Hakların Cümlä Deklaratiyası

Kabledildi hem bildirildi 217 A (III) Birleşmiş Milletlär Kurulun Genel Asambleyasının kararınan 1948 yılda dekabrının onunda

Respublika Moldovadaki Insan hakları merkezi

Basilêr Birleşmiş Milletlär Kurulun Moldovadaki İlerlemä Programasının Yardımınan

Preambula

ESABA ALARAK, ani insan aylesi azaların kişilik saygılı, onnarın birtakım hem ayrılmaz hakların tanınması serbestliin, dooruluun hem ömür-dünnäa usluluun temelidir; hem

ESABA ALARAK, ani insan haklarına gösterilän saygısızlıktan hem aşaalıktan kaynaklanan yabannık darıldêr insannın üzünü, hem ani ölä bir dünnäa kurulması, nerdä insannarda olacek söz hem düşünmek serbestlii hem olmayacak korku hem sıkıntı, insannarın bir üüsek isteyişi gibi bildirildi; hem

ESABA ALARAK, ani insan hakları läüzüm korunsun kanon kuvedinnän, ani olmasın ölä, açan insan, bitki çözüm gibi, zorbalaa hem baskıya karşı istar-istemäz kalêr yapsın kalkıntı; hem

ESABA ALARAK, ani läüzüm halklar arasında dostluk baalantıların ilerlemesinä yardımcı olmaa; hem

ESABA ALARAK, ani Birleşmiş Milletlär halkları kendi Ustavında tekrarladılar inandıklannı insannarın temel haklarına, insan kişiliin onuruna hem kıymetinähem da adannarlan karıların birtakım haklarına hem karar aldılar sotal ilerlemesine yardımcı olmaa hem taa bol serbestliktäyaşamak koşullannı iileştirmäa; hem

ESABA ALARAK, ani aza devletlär söz verdilär, Birleşmiş Milletlär Kurulunnan birliktä, cümlä insan hakların hem temel serbestliklerin saygılanmasına yardımcı olmaa;

hem

ESABA ALARAK, ani bu haklar hem serbestliklär tabeetin universal annaşılması bu baalantıyı bütünnä tamannamak içik pek maanalıdır,

GENEL ASAMBLEYA

bildirer bu Insan Hakların Cümlä Deklaraıtyasını ölä bir problema gibi, angısını läüzüm özensinnär çözmaa hepsi halklar hem devletlär, aniki herbir insan hem cümleinin herbir organı, dayma göz altında tutarak bu Deklaraıtyayı savaşınnar aydınlatmaklan hem üüretmäklän yardım etmaa bu hakların hem serbestliklerin saygılanmasına naıonal hem halklararası progresiv işlärän onnarın tanıtılmasına hem tamannanmasına nicä Kurula girän devletlerin halkları arasında, ölä da o halklar arasında, angıları bulunrlar o devletlerin kanonnarı altında olan topraklarda.

Yazı 1

Insannar hepsi duuêrlar serbest hem birtakım kendi kıymetindä hem haklarında. Onnara verilmiş akıl hem üz da läüzüm biri-birinä davransınnar kardaşlık ruhuna uygun.

Yazı 2

Herbir insanda läüzüm olsun hepsi bu Deklaraııyada bildirilän haklar hem serbestliklä, hiçbir ayırıntısız soy, deri rengi, adam hem karı, dil, din, politika yada başka inandıkları, mülk, insan boyu eki başka durum bakımından.

Bundan başka diil läüzüm yapılsın hiçbir ayırıntı devletin ya insanın yaşadı topraan politika statusuna görä, bakmayarak o toprak serbest mi, bakımını mı, kendibaşına kullanmayan mı osa suverenitetindä başka türlü sınırlamalı mı.

Yazı 3

Herbir insanın yaşamak, serbestlik hem kişiliinä dokunmamak hakı var.

Yazı 4

Kimsey diil läüzüm tutulsun esirliktä ya serbestsiz durumda; esirlik hem esir satılması hiçbir türlü kabledilmeer.

Yazı 5

Kimsey diil läüzüm zeetlensin, zorlaştırılsın yada cezalandırılsın zulumca eki insan şanını aşaalayan davranışlan.

Yazı 6

Herbir insanın, nerdä da o bulunsa, var hakı daava subyekti olarak tanınmaa.

Yazı 7

Herbir insan kanona karşı denk hem herkezin, bir ayırıntısız, var birtakım hakı kanonnan korunmalı olmaa. Hepsi insannarın birtakım hakı var bu Deklaraııyayı bozan diskriminaııyadan hem bölä diskriminaııya fitlemesindän korunmalı olmaa.

Yazı 8

Herbir msanını hakı var legal millet daavalarından haklarını efektivli geeri almaa, eer kostituııya ya kanon tarafından ona verilän haklar korunmazsalar.

Yazı 9

Kimsey yok nasıl zakonsuz zorlan kapansın, tutulsun yada erindän kaldırılınsın.

Yazı 10

Herbir insanın haklarını hem borçlarını belirtmäk için hem ona çıkarılan kabaatlamanın sebepli olup-olmadını göstermäk için var hakı, cümlä birtakımnık temelindä, istemäa onun daavası bakılınsın açık hem dooruluk kurallarına uygun olarak baalı olmayan hem tarafsız olan sudta.

Yazı 11

1. Herbir kabaatlı bulunan insanın hakı var kabaatlı sayılmamaa, eer onun kabaatı zakona görä açık araştırmaklan ortaya çıkarılmadıysa hem ona hertürlü korunma kolaylı verilmediysä.

2. Kimsey yok nasıl cezalandırılırsın ölä bir cürüm (zakona uymayan iş) yapması için yada yapmaması için, eer yapıldı zamanda o cürüm nañional zakonnarına görä hem halklararası haka görä cezalanan kabaat sayılmadıysa. Hem yok nasıl kabaathıya verilsin taa aar ceza, nekadar vardı nasıl verilsin o vakıta, açan cürüm yapılmış.

Yazı 12

Kimseyin yok nasıl kanonsuz karışılırsın kendi kişi hem aylä yaşamasına, kanonsuz dokunulsun onun evinä, onun Yazışma saklılına yada onun kıymetinä hem adına. Herbir insanın var hakkı kanonnan korunmalı olmaa bölä karışmalardan eki bölä dokunmalardan.

Yazı 13

1. Herbir insanın var hakkı serbest er diıştırmää hem herbir devletin sınırlarında kendisinä oturmak eri ayırmaa.

2. Herbir insanın var hakkı çıkmaa memlekettän, bu sırada kendi memleketindän da, hem dönmää memleketinä.

Yazı 14

1. Herbir insanın var hakkı sıkıştırmalardan başka memleketlerdä koruntu aaramaa hem o koruntuyu kullanmaa.

2. Bu hak yok nasıl kullanılırsın, eer sıkıştırma yapılırsa gerçektän politikaya baalı olmayan bir kabaat için yada Birleşmiş Milletlär kurulun neetlerinä hem printiplerinä karşı gidän işlär için.

Yazı 15

1. Herbir insanın var vatandaşlık hakkı.

2. Kimseydän yok nasıl kanonsuz alınsız onun vatandaşlı yada onun hakl kendi vatandaşlını diıştırmää.

Yazı 16

1. 1.Yaşlarını dolduran adamnarın hem karıların var hakkı, hiçbir sınırlamasız soy, milletlik ya din üzerinä, evlenip aylä kumıaa. Onnarın hakları birtakım evlenirkän, evlenmektä bulunarkan hem ayrılarkan.

2. Evleümäk olabilir sade karşılıklı iki tarafın bütün serbestliinnän hem kayıllunnan.

3. Aylä— cümlelerin bir natural hem ana kısmı hem onun var hakkı cümlä hem devlet tarafından korulu olmaa.

Yazı 17

1. Herbir insanın var hakkı mal saabisi olmaa tek başına yada başkasınnan birliktä.

2. Kimseyin elindän zakonsuz mal diil lääzım alınsın.

Yazı 18

Herbir msanın var serbestli düşünmäk, üz hem din hakkı; bu haka girer serbestlik diıştırmää kendi dinini ya inandıklarını hem tutmaa kendi dinini ya inandıklarını tek başına eki başkasınnan birliktä, halka açık üürenmää, duva etmää hem din ritual adetlerini kullanmaa.

Yazı 19

Herbir insanın var hakı serbestli fikirlerinä hem onnarın serbestli açıklamasına; bu haka girer serbestlik engelsiz kendi fikirlerinä uymaa hem serbestlik aaramaa, kabletmää hem daatmaa bilgi hem fikir hertürlü hem devlet sınırlarına baalı olmayarak.

Yazı 20

- 1. Herbir insanın var hakı uslu toplantı hem kuruluş serbestliinä.**
- 2. Kimseyi yok nasıl zorlaştırmaa girsın nesoy-sa kuruluşu (asotiatieyä).**

Yazı 21

- 1. Herbir insanın var hakı pay almaa kendi devletin kullanmasında doorudan yada seçilmiş vatandaşların aracılunna.**
- 2. Herbir insanın var birtakım hakı kendi memleketindä devlet izmetinä giräbilmää.**
- 3. Halkın isteyişi läüzüm olsun önderlik kuvedin temeli; bu isteyiş laazım belli edilsin periodik hem falş olmayan seçimnerdä, angıları läüzüm yapılsınna universal hem birtakım seçim hakınna, saklı kiyat atmaklan yada başka denk maanalı, kiyat atmanın serbestliini koruyan formalarlan.**

Yazı 22

Herbir insanın, cümlä azası olduu için, hakı var sotal yardımına hem onun saygılun yardımını olması için hem kişiliin serbestli ilerlemesi için läüzüm olan ekonomika, soşial hem kultura hakların gerçeleştirmesinä national yardımna hem milletlärarası işbirlii yolunna hem herbir devletin yapılışına hem kaynaklarına uygun olarak.

Yazı 23

- 1. Herbir insanın var hakı çalışmaa, serbestli iş ayırmaa, dooru hem uygun iş kolaylıklarında çalışmaa hem işsizliktän korunmalı olmaa.**
- 2. Herbir insanın var hakı hiçbir ayırıntısız birtakım iş için birtakım ödek kabletmää.**
- 3. Herbir çalışan insanın var hakı almaa dooru hem kanaatlı ödek, angısı eter insanca yaşamaa ona hem onun aylesinä hem angısına, läüzüm olduynna, eklener başka sotal yardımna.**
- 4. Herbir insanın var hakı kurmaa profesional birlikleri hem girmää profesional birliklerinä kendi intereslerini korumaa deyni.**

Yazı 24

Herbir insanın var hakı dinnenmä hem boş vakıda, bu arada çalışma günün akıllıca sınırlanmasına hem periodik ödekli izinına (otpuskaya).

Yazı 25

- 1. Herbir insanın var hakı ölä yaşamak uuruna, bu sıraya girer imeesi, giyimi, evi, saalık bakımı hem läüzüm olan soşial izmetleri, angısı läüzüm olêr korumaa saalını hem varlunı, kendisinin hem aylesinin, hem hakı yardımsız kalmamaa işsizlik, hastalık, sakatlık, ihtärlık yada başka olabilirli durumda, açan o kendisinä baalı olmayan sebeplär üzerinä geçinmesi için kaynaksız kalabilir.**
- 2. Analık hem uşaklık vererlär bir ayırı bakım hem yardım hakı. Hepsi uşaklar, duuan evlilikä ya evlilik dışında, läüzüm kabletsinnär birtakım sotal yardımı.**

Yazı 26

1. Herbir insanın var üürenmāk hakı. En az başlantı hem genel üürenmāk lâázım olsunnar ödeksiz. Başlantı üürenmāk lâázım olsun hepsi için. Tehnika hem zanaat üürenmesi için yol lâázım açık olsun herkezinä, üüsek üürenmāk tä lâázım hepsi için birtakım açık olsun herkezin becerdimä görä.
2. Üürenmāk lâázım ön versin insan kişiliin dolu ilerlemesmä hem da insan hakların hem temel serbestliklerin taa büyük saygılanmasına. Üürenmāk lâázım yardım etsin karşılıklı annaşmak, saburluk hem dostluk olsun hepsi miiletlär, soy hem din grupaların arasında hem yardım etsin Birleşmiş Kurulun barış koruma çalışmalarına.
3. Ana-bobanın var üstün hakı kendi küçük yaşlı uşaklarına üürenmāk forması ayırmaa.

Yazı 27

1. Herbir insanın var hakı serbestli pay almaa cümleinin kultura yaşamasında, hoşlanmaa incä zanaatları, pay almaa bilim ilerlemesinde hem faydalanmaa onun hayırlarının.
2. Herbir insanın var hakı korunsun onun moral hem material interesleri, kaynaklanan onun yaptığı bilim, literatüre ya artistik yaratmalarından.

Yazı 28

Herbir insanın var hakı ölä bir soşial hem halklararası düzenä, angısında bütün haklar hem serbestlikler, sıralanan bu Deklaratıyada, gerçek olabilecekler.

Yazı 29

1. Herbir insanın cümlä karşısında borçları var, sade cümledä olur gerçeklensin kişiliin serbest hem bütün ilerlemesi.
2. Haklarını hem serbestliklerini gerçekleştirärken herbir insana sade ölä sınırlama yapılabilir, angısı kanona göre uygulanmış saade neetlän gerçekleştirmää aalemin haklarının hem serbestliklerinin tanınmasını hem saygılanmasını hem da demokratik toplumunda dooru moral isteklerinä, cümlä düzeninä hem cümlä yaşamak bolluuna uygun olması için.
3. Bu hakların hem serbestliklerin gerçekleştirilmesi hiçbir türlü diil lâázım aykırı gitsin Birleşmiş Milletler Kurulun neetlerinä hem printiplerinä.

Yazı 30

Bu Deklaratıyada bişey yok nasıl yorumnansın osoy, sansın bir devletä, kişi grupasına yada ayrı kişilere veriler hak ölä bir çalışmada bulunmaa, angısı önnendiriler bu Deklaratıyada sıralanan hakları hem serbestlikleri yok etmä.
